

Referat af møde i Brugerråd NV, Skov- og Naturstyrelsen Vestsjælland d. 24. juni 2010 kl. 15.00

Deltagere:

Annelis Stamm, Odsherred kommune
Lis Dannenberg, Kalundborg kommune
Jon Feilberg, Danmarks Naturfredningsforening
Peder Toft, Danmarks Idrætsforbund
Lars Gudbergsen, Sammenslutningen af sommerhusejere i Odsherred
Caroline Seehusen, Friluftsrådet
Ole Hansen, Danmarks Jægerforbund
Lasse Braae, Dansk Ornitologisk Forening
Martin Hansen, Familielandbruget
Jens Peter Simonsen, skovrider, Skov- og Naturstyrelsen Vestsjælland
Carsten Poulsen, skovfoged, Skov- og Naturstyrelsen Vestsjælland. Deltog i pkt. 7 og
Palle Graubæk, referent, Skov- og Naturstyrelsen Vestsjælland

Fraværende:

Ingen

Ad dagsordenens pkt. 1. Præsentation af det nye brugerråd.

Jens Peter Simonsen indledte med at byde velkommen til mødet. Det er efterhånden nogen tid siden vi sidst har haft møde. Normalt plejer der at være 2 møder om året, et om sommeren og et om vinteren, men vinterens møde blev udsat bl.a. p.gr.a. kommunevalget, som jo betød, at der var udskiftning på flere pladser i brugerrådet, derudover er der sket et skifte på skovriderstillingen her på enheden, idet den tidligere skovrider Arne Jørgensen har fået et års konsulentstilling i Skov- og Naturstyrelsen, inden han går på pension, og jeg er tiltrådt som ny skovrider her på enheden.

Mit ønske er, at vi igen skal have et aktivt og velfungerende brugerråd. Vi ser brugerrådet som en vigtig sparringspartner i mange sager, og netop sammensætningen af brugerrådet med repræsentanter fra mange forskellige brugergrupper er vigtig, for at vi kan få nogle gode og nuancerede drøftelser om de forskellige emner og spørgsmål, der måtte blive rejst. For at sikre og udvide denne alsidighed har vi tilbudt 2 organisationer hver en plads i det nye brugerråd. De 2 foreninger, der er blevet tilbudt en plads i brugerrådet, er Danmarks Jægerforbund og Dansk Ornitologisk Forening, og begge foreninger har taget positivt imod tilbuddet, og har hver udpeget 1 medlem.

En stor velkomst til de nye medlemmer af dette brugerråd, men naturligvis også en stor velkomst til de medlemmer som også sad i det tidligere brugerråd, og som er fortsat i det nye brugerråd.

Herefter præsenterede brugerrådets medlemmer sig.

Brugerrådenes funktion på enhederne er rådgivende, d.v.s. at der kan drøftes alt, hvad der vedrører driften af enhedens arealer. Udover de forhold der er nævnt i retningslinjerne for brugerrådene, kan der naturligvis også drøftes andre emner med relation til forvaltning af vores natur- og skovarealer.

Referatet vil blive lagt ud på enhedens hjemmeside, samtidigt med at det bliver sendt direkte til brugerrådets medlemmer. På hjemmesiden vil man desuden kunne se hvem der sidder i enhedens 2 brugerråd.

"Retningslinjer for brugerråd" som er blevet uddelt her i dag vil ligeledes kunne findes på hjemmesiden.

Ad dagsordenens pkt. 2. Økonomi og årsplan for Enheden.

Jens Peter Simonsen. Enhedens økonomi er ligesom mange andre virksomheder temmelig stram. Ved årets start blev budgettet reduceret i.f.t. sidste år, derudover kom der yderligere midt på sommeren et generelt sparekrav til alle offentlige styrelser på 1 %. Så enhedens rådighedsbeløb for i år er således væsentligt reduceret.

Vores budget er nogenlunde i balance, således at vi stort set tjener, det samme som vi bruger. Indtægterne stammer primært fra salg af træ, udleje af huse, jagtudleje og bortforpagtning af græs/naturarealer.

Udgifter går bl.a. til løn, vedligehold af publikumsfaciliteter som borde/bænke, slåning af stier, foldere og skilte. Derudover er vandafledning fra naboarealer efterhånden også en stor udgift for enheden, idet vi er forpligtiget til i.f.t. vandløbsloven, som alle andre, at sikre at vi kan modtage vand fra naboer.

Udgifter til skovning af syge og "farlige" træer langs offentlige veje, p-pladser, og udfor private boliger er efterhånden også en stor udgift. Vi må nok forvente, at denne udgift vil stige i de kommende år, bl.a. p.gr.a. den sygdom der er i mange asketræer, og der står rigtig mange asketræer i gærderne rundt omkring skovene. Enhedens politik på dette område er, at vi naturligvis skover træer, der står langs offentlige veje, og som kan udgøre en risiko for trafikken. Derudover skover vi også træerne, hvis de står udfor huse og udgør en reel risiko, hvorimod træer, som alene står i vejen for solen fjerner vi ikke, og vi giver heller ikke tilladelse til at lodsejeren selv fjerner træet.

Den almindelige skovdrift koster også en del til bl.a. skovning, udkørsel af træ og pleje af nye beplantninger. Derudover bruges der ofte en del midler på at vedligeholde veje, især efter at et område har været skovet igennem, og træet er kørt bort. Vi har stort set ikke mulighed for i vores planlægning kun at skove træerne, når vejret er til det, idet vi indgår i et maskinsamarbejde med de øvrige enheder på Sjælland, og for at de dyre maskiner ikke skal stå stille, er det nødvendigt at skove på tidspunkter, hvor færdselen på veje og stier kan medføre, at de bliver kørt i stykker, og derfor kan være vanskelige at færdes på for publikum. Vi tilstræber at vejene bliver repareret hurtigst muligt efter at skovningen er færdig, således at generne for publikum bliver mindst mulige.

Som noget nyt er årets budget blevet opdelt i 2 rammer en sort og en grøn ramme.

Den sorte ramme vedrører den almindelige skovdrift, d.v.s. skovning af træer pleje af bevoksningerne og lignende.

Den grønne ramme vedrører øvrige aktiviteter som naturpleje, publikumsarbejder, naturvejledning, pleje af fortidsminder m.v.

Denne opdeling betyder, at vi skal holde det tildelte budget indenfor hver af rammerne, og vi kan således ikke på samme måde, som tidligere, bruge et evt. overskud fra skovdriften på nye tiltag til f.eks. publikum eller naturpleje.

Denne opdeling forventes også at gælde for de kommende år, og det er derfor meget vigtigt, at vi i vores planlægning er så detaljeret som det er nu er muligt. Det betyder, at vi i højere grad vil have en stram styring og prioritering af de opgaver, som vi kan udføre, og der vil derfor være opgaver, som vi

desværre ikke kan udføre.

Det er naturligvis ærgerligt, at der ikke er de samme bevillinger som tidligere til rådighed, men vi skal også være med til at bære de besparelser, som er i den offentlige sektor i disse år.

Lis Dannenberg. Der er måske for behov for, at man prioriterer at lave nogle flere muligheder for børnefamilierne, således at de får lyst til at komme ud i skoven.

Lasse Braae. Der er også behov for at få registreret, hvad der er af f.eks. flora og fauna rundt omkring på enhedens arealer.

Jens Peter Simonsen. Det er vigtigt for os, at vide hvad der er i skoven, for at vi kan tage hensyn til det. Vi har ikke selv ressourcer til, at finde alt hvad der er. Vi har bl.a. derfor også opfordret DOF, Vestsjælland til at melde ind, hvis medlemmerne har kendskab til f.eks. rovfuglere eller andre sårbare fuglearter.

For at, om muligt, at tage de nødvendige hensyn til både flora, fauna og fortidsminder i skovdriften, arbejder vi på noget vi kalder "pas på skovkort". På de disse skovkort indtegner vi, hvad vi har kendskab til af forhold, som vi skal være opmærksomme på. Det kan være fortidsminder, sjældne blomster eller fugle der kræver fred og ro og lignende. Efterhånden som vi får disse informationer lægges de ind på disse kort. Kortene udleveres bl.a. til entreprenørerne, så de ved hvor og hvad de skal være opmærksomme på, og vi bruger også kortene selv, når vi planlægger arbejder i skoven eller på vores naturarealer. Disse kort er dynamiske, og derfor opfordres alle til at komme med den viden, som man måtte have til forskellige forhold, som er opmærksomheds krævende.

Lasse Braae. Hvornår skal der laves ny driftsplan for enheden?

Jens Peter Simonsen. Den driftsplan som vi arbejder ud fra i øjeblikket skal revideres, og det er planen at arbejdet går i gang til næste år. Tidligere blev driftsplanerne udarbejdet fra centralt hold af Driftsplankontoret i Skov- og Naturstyrelsen. De enkelte enheder var naturligvis også inddraget i arbejdet, og organisationerne havde også mulighed for at komme med input til driftsplanen. Den nye driftsplan skal udarbejdes af enheden selv, og hvordan processen bliver, er endnu ikke helt klarlagt. Vi forventer at arbejdet vil starte op til næste år.

Caroline Seehusen. Der findes noget der hedder "Skoven i skolen", hvor der er udarbejdet et hæfte, hvor der er forskellige forslag til, hvad man kan lave i skoven, som er relateret til den almindelige undervisning.

Lars Gudbergensen. Det er vigtigt, at der er opbakning fra skovens side til de aktiviteter, der foregår rundt omkring på arealerne. Både skoler, børnehaver og friluftorganisationerne bruger skovene meget.

Jens Peter Simonsen. For efterhånden en del år siden blev der foretaget en større undersøgelse af danskernes brug af skovene. Siden da er der sket meget i skovene, vores fokusområder har ændret sig på mange områder, og der er lavet mange forskellige tiltag i.f.t. publikum. For at følge op på om der er overensstemmelse, mellem det vi laver, og det publikum efterspørger, iværksættes der i løbet af efteråret en undersøgelse af, hvor mange mennesker der kommer i skovene, om de er tilfredse med de muligheder der er, om der er behov for nye tiltag m.v. Undersøgelsen vil denne gang foregå i udvalgte

skove, og umiddelbart er der ikke nogen af enhedens skove, der er udvalgt til at indgå i undersøgelsen, men vi vil naturligvis kunne drage paralleller til de arealer, vi forvalter, og bruge undersøgelsen til at se på, hvad der er behov for, og til at sikre at vi reelt tilbyder det, som publikum efterspørger.

Lasse Braae. Der er behov for nogle "guldkorn", når man færdes i skovene.

Lars Gudbergesen. Der er mange lejrskoler rundt omkring i Odsherred, som skolerne kun bruger i en kortere periode, primært om foråret, sommeren og i starten af efteråret. Disse lejrskoler kunne udlejes til andre grupper, således at man kunne strække sæsonen. Netop her kunne et samarbejde med skovens medarbejdere og Odsherred Naturskole, hvor man kunne bidrage med oplysninger om, hvad der aktuelt foregår ude i naturen, være med til at åbne øjnene for de mange muligheder der er udenfor den traditionelle højsæson i Odsherred.

Jon Feilberg. En anden mulighed for at få de unge ud i skoven er naturskattejagt med GPS. Jeg har for Ringsted kommune udarbejdet forskellige ruter i skoven, hvor man ved hjælp af en GPS'er, finder rundt i skoven til forskellige poster. På disse poster fortælles om spændende træer, planter, dyr, fugle, historie o.s.v. Man kan låne en GPS'er på biblioteket i Ringsted.

Projektet er finansieret via de såkaldte "LAG" midler som bl.a. Ringsted kommune har fået fra EU (LAG-midlerne kan søges i EU, og formålet skal være at udvikle og fastholde livet på landet).

Der kan læses mere om naturskattejagt på: www.naturskattejagten.dk

Ad dagsordenens pkt. 3. Status Projekter

Jens Peter Simonsen. Udover de midler vi i vores ordinære budget har til rådighed til forskellige opgaver, har enheden også en del projekter, hvor midlerne til udførelsen af de disse arbejder bl.a. kommer fra centrale puljer i Skov- og Naturstyrelsen, Sundhedsstyrelsen, EU, kommuner og private fonde.

Indsatsområde Isefjorden, under Vandmiljømilliarden.

- Løvenborg enge, projektet er stort set færdigt, der mangler kun at blive etableret p-plads og stiforbindelse til fugletårnet. Dette arbejde forventes at være færdigt i løbet af efteråret, og der vil herefter være adgang for offentligheden for at komme ned til den nye sø og de våde enge.
- Tempelkrogen. Her er Jordfordelingskontoret i Tønder, under Fødevarer og Erhverv i gang med forhandlinger med lodsejerne omkring en jordfordeling. Hvornår disse forhandlinger er afsluttet, og om det bliver muligt at gennemføre projektet er endnu uafklaret.
- TuseMårsø Enge er det sidste af de 3 projekter, som der arbejdes på. Der er endnu ikke indledt konkrete forhandlinger med lodsejerne i området.

EU-LIFE projekter.

- BaltCoast projektet på St. Vrøj ved Saltbækvig er meget langt fremme, der er etableret hegn, indkøbt kreaturer, og rydning af bl.a. Rosa Rogusa er i gang.
- BaltCoast projektet på Korevlerne i Odsherred. Her skal der ligeledes etableres hegn, indkøbes kreaturer, ryddes roser m.v. men projektet er løbet ind i problemer i.f.t. enkelte sommerhusejere, som er temmeligt utilfredse med projektet. Der er afholdt flere møder med repræsentanter for disse sommerhusejere, for at finde frem til nogle brugbare løsninger med

bl.a. adgangsforholdene. Der er desværre udøvet et meget omfattende hærværk mod det hegn, som allerede er sat op, og det har vist sig at være vanskeligt at finde en landmand, der er interesseret i at passe de kreaturer, der skal indkøbes til plejen af området. Hvornår dette kommer på plads er endnu uvist. Det er ærgerligt, da der er mange, der har udtrykt stor sympati og interesse for projektet. Derudover er projektet tidsbegrænset og udløber med udgangen af 2011, så det er for nærværende uvist, hvordan det ender.

- EU-Life overdrevprojekt i Bjergene ved Fårevejle starter i løbet af efteråret i år. Formålet med projektet er at sikre de meget store og botanisk interessante overdrev. Der vil blive ryddet opvækst, sat nye hegn, etableret nye stier, udarbejdet skilte samt en ny vandretursfolder over området.

Nygård Sø ved Højby. Der er ryddet opvækst og udarbejdet en detaljeret projektbeskrivelse, men projektet er løbet ind i økonomiske problemer, idet den planlagte bro ud til borgruinen vil blive væsentligt dyrere end planlagt, bl.a. fordi der skal tages nogle arkæologiske hensyn, som er ganske udgiftskrævende, derudover er kravene til selve broen også temmeligt omfattende.

Endvidere er der nogle biologiske hensyn til de eksisterende grøfter, der er i området, og det kan noget blive noget dyrere end forventet at tage disse hensyn. For at få økonomi til gennemføre projektet, som oprindeligt planlagt, er der søgt om støtte hos forskellige fonde, og vi håber, at der vil være afklaring på disse ansøgninger i løbet af i år.

Røsnæs Fyr. Der er foretaget en oprydning, og nogen renovering af fyrområdet, bl.a. er der lagt nyt stråtag på et af husene, opsat information og borde og bænke.

Det er i projektet afsat midler til ansættelse af en projektmedarbejder, for en 2 årig periode.

Ansættelsen forventes at ske i starten af det nye år. Denne projektmedarbejder skal bl.a. stå for den fortsatte renovering af bygninger, etablere udstilling i bygningerne og stå for formidlingen af stedet. Derudover arbejdes der på mulighederne for at åbne selve fyret for offentligheden, der er dog nogle problemer i.f.t., hvordan man redder besøgende ned, hvis der skulle opstå brand i bygningen. Før end dette er på plads, vil der kun blive en begrænset adgang til selve fyret i.f.m. de guidede ture, som enheden afholder.

Derudover er vi langt fremme med etablering af en Skovhjelperordning. Det er tanken, at disse skovhjelper bl.a. skal stå for vedligeholdelsen af området.

Både Kalundborg kommune og Arbejdsmarkedets Feriefond har ydet et betragteligt bidrag til gennemførelsen af projektet.

Publikumsprojekter.

- Aktivitetsbane-sundhedssti. Enheden skal i samarbejde med Sundhedscenter Odsherred i gang med at etablere en aktivitetsbane-motionssti i Grønnehave skov ved Nykøbing Sjælland. På et stiforløb rundt i skoven vil der blive etableret forskellige redskaber, således at man får mulighed for at tage i skoven og dyrke motion på de forskellige redskaber, der er sat op.
- Benløse skov ved Ringsted, her etableres en ny hundeskov
- Bognæs skov, på Tuse Næs her skal ligeledes etableres ny hundeskov
- Ladegårdsskoven ved Holbæk, i samarbejde med Holbæk Naturskole skal der laves en skovfitnessbane
- Boserup skov ved Roskilde, enheden er med i et større projekt, Skjoldungelandet, vi skal bl.a.

etablere en sø inde i skoven, forbedre adgangsvejen til den planlagte Naturskole på Boserupgård, forbedre p-mulighederne for de mange brugere af skoven og lign.

Caroline Seehusen. Det er vigtigt at informere om, hvorfor man laver naturpleje, og hvilke dyr og planter man har forventning om, der vil der komme, når man laver naturplejen.

Lasse Braae. Det er også vigtigt, at man har en biologisk målsætning for et givent område, inden man iværksætter naturplejen, for kun herigennem kan man sikre, at naturplejen reelt er til gavn for det, man vil pleje for.

Ad dagsordenens pkt. 4. Natur- og Vandplaner

I løbet af efteråret forventes Vand- og Naturplanerne at blive sendt ud i offentlig høring. Kommunerne skal stå for udarbejdelsen af Vandplanerne, og de skal ligeledes stå for udarbejdelse af naturplanerne på de private arealer. Det er aftalt, at Skov- og Naturstyrelsen skal stå for udarbejdelsen af naturplanerne på egne arealer.

Naturplanerne omfatter de såkaldte NATURA-2000 områder. Både planer og hvilke områder det drejer sig om, kan findes via dette link: www.blst.dk/Nyheder/Vand_NATURplaner_okt.htm

Ad dagsordenens pkt. 5. Tid og sted for næste.

Onsdag d. 15. december kl. 15.00

Nærmere om mødested følger sammen med forslag til dagsorden

Ad dagsordenens pkt. 6. Evt.

Intet.

Herefter fortsatte mødet med 2 punkter i marken:

Ad dagsordenens pkt. 7. Ulovlig kørsel på Sanddobberne

Der har igennem de senere år været en stigende motorkørsel på et areal som ligger lidt syd for den store p-plads ved Sanddobbernes Campingplads. Der har altid været en lille markvej ned til stranden, som oprindeligt blev benyttet af lokale fiskere og enkelte pramjægere. Denne brug af markvejen er gennem de senere år øget væsentligt bl.a. af hundeluftere, som kører ned og luften hunden ved stranden, derudover er stedet også blevet kendt som et rigtig godt kitesurfer område. Vi har på enheden tidligere fået henvendelser om denne øgede brug af markvejen både fra ornitologer, som oplever, at der sker en voldsom forstyrrelse af fuglene, og derudover har forpagteren af arealet også klaget over, at der nu køres flere andre steder på marken end ad selve markvejen. Vi har drøftet det internt på enheden, hvad der kunne gøres, eller om der skulle gøres noget, og vi har medtaget punktet i dag for en få bred diskussion om, hvad man kan gøre, eller om man overhovedet bør gøre noget, men blot acceptere at der sker denne kørsel.

Ole Hansen. Jægerne har haft tradition for gennem rigtig mange år at bruge denne vejadgang til stranden. Der er ikke mange, der benytter den, men de der gør vil være meget kede at få frataget muligheden for at sætte båden i vandet, og dette vil givetvis også gælde for de fiskere, der sætter båd i

vandet her.

Lasse Braae. Det er et problem med kitesurferne, at de forstyrrer fuglene når de kitesurfer. Det er tydeligt, at fuglene ikke opholder sig i området, når der finder kitesurfning sted. En mulighed kunne være at tidsbegrænse kitesurfingen i området, således at der kun blev kitesurfet udenfor ynglesæsonen og i perioder, hvor der er ikke er så store koncentrationer af fugle.

Annlis Stam. Det er et af den slags problemer, som ikke kan løses uden at nogen vil føle, at de bliver frataget nogle muligheder. Vi må nok erkende, at det er vanskeligt at tilgodese alle. Netop kitesurferene kommer her, fordi der er nemt at komme til, og at det under bestemte vejrforhold er et godt og sikkert sted at dyrke sin sport.

Caroline Seehusen. Der skal også være plads til kitesurferne. Det er kun i bestemte vindretninger, at stedet her er attraktivt for dem. Under andre vindforhold er det andre steder, hvor man surfer. Hele området er et turistområde, og man kan næppe forestille sig, at man kan forhindre den færdsel, der i forvejen udgår fra campingpladsen.

Martin Hansen. Er der mulighed for at flytte nedkørslen til stranden nærmere til campingpladsen, så man koncentrerer aktiviteterne i den ende af området.

Jon Feilberg. Har man drøftet dette problem med forstyrrelsen med kitesurferne og hørt, om de har forslag til løsning af problemet.

Der fremkom naturligvis mange forslag blandt brugerrådsmedlemmerne, idet hver især jo repræsenterer forskellige brugergrupper af naturen.

Nogen egentlig konklusion på problemet kom der ikke, men der var dog overvejende enighed om, at der under en eller anden form også skulle være plads til, at bl.a. kitesurferne kan fortsætte med deres sport. Der var enighed om, at kørslen på en eller anden måde burde reguleres, således at marken ikke endte med at blive en stor kørebane, som kunne tiltrække andre, som egentligt ikke havde behov for adgangen til stranden, men blot fandt at det var godt sted at køre. Hvordan denne kørsel skulle reguleres, var der ikke dog nogen entydig svar på.

Jens Peter Simonsen. Det har været en god og konstruktiv diskussion, som har givet nogle tanker og gode forslag at arbejde videre med.

Ad dagsordenens pkt. 8. Plejeplan Bjergene.

Sidste punkt på dagsordenen var en orientering og fremvisning af overdrevsarealerne i Bjergene. For at få en fornemmelse af området gik turen til toppen af Rævebjerg, hvor Carsten Poulsen orienterede om området og plejeplanen.

De store overdrevsarealer i Bjergene ved Fårevejle er kendte for bl.a. forekomsten af mange af de plantearter, der er knyttet til overdrevsarealer, f.eks. er der en stor og meget kendt bestand af hyldegøgeurt. Overalt i Danmark er mange overdrevsarealer under tilgroning, og derved mistes karakteren af overdrev, og mange af de sårbare og sjældne plantearter forsvinder. Der er også knyttet en lang række bl.a. insekter og enkelte fuglearter til overdrevene. For at sikre at et overdrev forbliver et overdrev, er det vigtigt, at der sker en afgræsning, samt at arealerne ikke tilføres gødning, eller at der

foretages sprøjtning eller sker opdyrkning. Mange af de oprindelige planter i et overdrev risikerer at forsvinde for bestandigt, hvis arealet gror til eller omlægges.

Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjælland har igennem de sidste mange år plejet de arealer, vi forvalter i området, primært med græsning, enkelte arealer har også været drevet med høslet. Selvom der sker afgræsning af arealerne, kommer der ofte arter som gyvel og slåen, og hvis ikke disse med års mellemrum nedskæres, vil de til sidst danne større sammenhængende områder, som kreaturerne ikke kan holde nede ved græsning. Denne udvikling er ved ske på nogle af de væsentlige overdrevsarealer i Bjergene, og på den baggrund er enheden derfor gået ind i EU-Life overdrevsprojektet.

Inden selve arbejdet i værksættes, er der udarbejdet en plejeplan for de arealer, som enheden forvalter i området, og som er omfattet af LIFE-projektet, og det er denne plejeplan, der danner grundlag for det arbejde, der igangsættes i løbet af efteråret

Formålet med projektet er bl.a. at få nedskåret de områder, hvor krattene har bredt sig, derudover skal flere hegnslinjer renoveres, således at det bliver muligt at sikre, at områderne stadig bliver afgræsset.

Det er et ganske omfattende arbejde at nedskære disse krat, da der også, udover selve nedskæringen af opvæksten, skal ske en fjernelse af det nedskårne materiale fra området, således at der ikke sker en næringsstofforøgelse, hvilket ville ske hvis, det afskårne materiale blev efterladt på arealet.

Derudover vil der også i.f.m. projektet ske en forbedring af stisystemet i området, og der vil ligeledes blive udarbejdet skilte og en ny vandretursfolder for området.

Vedr. stisystemet er der også en planlægningsopgave i at få lavet nogle stier, som på den ene side giver gode muligheder for at færdes i området, men som på den anden side også sikrer, at der bliver nogle rationelle kreaturhegn, hvor forhold som vand og mulighed for at der kan være tyr er til stede, således at det også fremover vil være muligt at forpagte arealerne ud til landmænd

Der var enighed blandt brugerrådets medlemmer om, at det lød som et meget spændende og godt projekt, og derudover var alle enige om, at det er væsentligt at sikre de meget store åbne arealer ikke gror til. Alene det at færdes på disse store sammenhængende overdrevsarealer, med den fantastiske udsigt, er en oplevelse i sig selv.

Der kan læses mere om EU-LIFE overdrevsprojektet via dette link:
www.skovognatur.dk/Nyheder/Oktober2010/VSJ_LIFE_II.htm